

Nr 226

Av herrar Tistad och Stefanson, *angående avdraget vid beskattningen för ökade levnadskostnader vid bosättning på annan ort.*

(Lika lydande med motion nr 263 i Andra kammaren)

Om en skattskyldig bor på annan ort än den där han har tjänst eller anställning, har han i regel inte rätt att vid inkomsttaxeringen åtnjuta avdrag för de ökade levnadskostnader som uppstår genom att han arbetar på annan ort. Avdrag medges blott för det fall att anställningen avser endast en kortare tid eller skall bedrivas på flera olika platser eller det av annan anledning inte skäligen kan ifrågasättas att den skattskyldige skall avflytta till den ort där arbetet skall utföras. Oavsett vad nyss sagts äger skattskyldig, som på grund av sitt arbete bosatt sig på annan ort än den där hans familj är bosatt, åtnjuta avdrag för den ökning i levnadskostnaden som föranleds av den skilda bosättningen i fall då det med hänsyn till makes förvärvsverksamhet, svårighet att anskaffa familjebostad eller annan därmed jämförlig omständighet inte skäligen kan ifrågasättas, att familjen skall avflytta till den skattskyldiges bostadsort (punkt 2 av anvisningarna till 33 § kommunal-skattelagen).

I dagens svenska samhälle är det en vanlig företeelse att människor, som till följd av strukturomvandlingen i näringslivet förlorat sina utkomstmöjligheter på den ort där de är bosatta och tagit arbete på annan ort, likväl bibehåller sin bostadsort. Skälen därtill kan variera — den skattskyldige har ett eget hem som han inte vill lämna, familjen vill bo kvar i en invand miljö, kanske skulle en flyttning vara till nackdel för barnens skolgång eller utbildning. I de fall avståndet mellan hemorten och arbetsorten inte tillåter dagliga resor bor familjefadern under arbetsveckan på den ort där han har sitt arbete och vistas hos familjen på hemorten endast under veckouppehållet i arbetet. Förhållandena är mera sällan sådana, att avdrag för ökade levnadskostnader kan medges enligt de därför gällande reglerna.

Utformningen av de nuvarande avdragsreglerna synes vara grundad på uppfattningen, att den som har tjänst eller anställning normalt skall vara bosatt på eller i närheten av den ort där han har sitt arbete. Föredrar någon att varaktigt bo på en mera avlägsen ort, är detta hans ensak, och samhället har ingen anledning att vid beskattningen ta hänsyn till att han därigenom vidkännes ökning i sina levnadskostnader.

Frågan är emellertid om detta betraktelsesätt längre är berättigat. Den ständigt pågående strukturomvandlingen av näringslivet har otvivelaktigt ändrat förutsättningarna för sysselsättningen i vårt land. Rationaliseringar, företagsnedläggelser och andra omställningar inom näringslivet tvingar ofta ett stort antal arbetstagare på en viss ort att söka arbete på andra orter. Följderna för samhället av denna omflyttning av arbetskraften är inte odelat gynnsamma. I utflyttningkommunerna sjunker skatteunderlaget, servicenäringsarna förlorar en del av sitt kundunderlag, privata och samhälleliga investeringar sjunker i värde, kort sagt uppträder alla de negativa effekter som en avfolkning har i släptåg. Samtidigt tvingas inflyttningkommunerna till stora investeringar, bostads- och serviceköerna växer och särskilt i storstadsregionerna uppstår fara för ekonomisk överhettning.

Anställda som vid övergång till arbete på annan ort av privata skäl föredrar att bo kvar på den gamla bostadsorten, även då denna är belägen långt bort, bidrar faktiskt i många fall till att mildra de för samhället oförmånliga verkningarna av de arbetskraftsomflyttningar som strukturrationaliseringen inom näringslivet leder till. Med hänsyn härtill har samhället ingen anledning att genom beskattningens utformning beskära möjligheterna att bo kvar på en tidigare bostadsort. De nuvarande bestämmelserna om avdrag för ökade levnadskostnader vid bosättning på annan ort än sysselsättningsorten bör därför liberaliseras.

Med åberopande av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning och förslag till liberalare regler i fråga om avdrag vid inkomstbeskattningen för ökade levnadskostnader i fall då skattskyldig har tjänst eller anställning på annan ort än där han är bosatt.

Stockholm den 22 januari 1970

Eskil Tistad (fp)

Stig Stefanson (fp)